

سده ایران شناس

به مناسبت یکصدمین سال تولد ایرج افشار

محسن محمودی
مترجم و پژوهشگر
علوم سیاسی

از شمار دو چشم یک تن کم
وز شمار خرد هزان بیش

یک قرن از زادروز ایرج افشار می گذرد؛ پژوهشگری خستگی ناپذیر که حیاتش را نثر کلمه مکتوب و نگهبانی از گنجینه‌های کاغذین این سرزمین کرد. اورا به حق «پدر کتاب‌شناسی ایران» خوانده‌اند؛ عنوانی که فراتر از یک لقب، مهر تأییدی است بر نقشی که او در بازیابی، سازماندهی و نفس‌بخشیدن دوباره به هویت مکتوب ایرانی ایفا کرد. اگر قرار باشد تنها یک کلیدواژه، تمام عمر پر بار افشار را تعریف کند، آن کلمه بی تردید کتابخانه است. ایرج افشار، با آنکه دانش آموخته رشته حقوق بود، در سی سالگی و به تشویق محمدتقی دانش‌پژوه، قضاوت و وکالت را رها کرد و به امانت‌داری دانایی در کتابخانه دانشکده حقوق روی آورد. برای او، کتابخانه نه یک مکان ساکت، که کارگاه بزرگ پژوهش ملی بود. او با قبول ریاست کتابخانه ملی ایران و سپس کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، صرفاً یک مدیر نبود؛ او نظام‌بخش بود. افشار نخستین کسی بود که به فکر سامان دادن به تولیدات علمی و فرهنگی کشور افتاد. انتشار نخستین دفتر «کتاب‌های ایران» در سال ۱۳۳۳، یک حرکت بدیع و پایه‌گذار بود. این اقدام، سنگی شد برای بنای کتاب‌شناسی ملی نوین، که پژوهشگر را از سردرگمی نجات داد و درهای پژوهش مدون را گشود. او با همین یک کار، آینده‌ای تمام‌نما از حیات نشر ایران در برابر دیدگان اهل علم قرار داد و ابزاری ضروری برای شناخت علمی گذشته و حال پدید آورد. فعالیت‌های افشار در حوزه مجله‌نگاری، جانی دوباره به حلقه اتصال میان پدیدآورنده، ناشر و خواننده بخشید. سردبیری او بر مجلات مهمی چون «فرهنگ ایران زمین» و به‌ویژه «راهنمای کتاب» (به مدت دودهمه)، نشان می دهد که او نه فقط به انباشت دانش، بلکه به گردش حیات‌بخش آن نیز اعتقاد داشت. «راهنمای کتاب» در دوران سردبیری افشار، تبدیل به یک مرجع نقد و مرجع کتاب شد؛ فضایی که در آن تازه‌های نشر معرفی، نقد و گاه با موشکافی‌های فنی افشار، زیر ذره‌بین قرار می گرفت.

در واقع، افشار سیستمی پویا برای «حیات پس از انتشار» کتاب ایجاد کرد و کتابخانه را از مکانی منفعل به یک شبکه علمی فعال و تأثیرگذار تبدیل کرد. او با دقتی وسواس گونه، حتی در نامه‌ای درباره چاپ کتاب «کتابخانه‌های امروز ایران» بر جزئیاتی چون نوع کاغذ و اندازه قلم متن تأکید داشت تا نشان دهد که احترام به کتاب، مستلزم شناخت تمام ابعاد فنی و تخصصی آن است. وجه دیگر عظمت افشار، در تبحر کم‌نظیرش در نسخه‌پژوهی و فهرست‌نویسی متون خطی است. کار او صرفاً خواندن نبود؛ یک عملیات نجات فرهنگی بود. او دهه‌ها هزار نسخه خطی را شناسایی، توصیف و فهرست کرد تا میراثی که در خطر گم‌شدن یا نابودی بود، به حوزه پژوهش بازگردد. اما پیوند افشار با کتاب، در دیوارهای کتابخانه محصور نماند. او کتاب‌شناسی را با ایران‌شناسی میدانی درآمیخت. سفرهای بی‌شمار او به اقصی نقاط ایران، با دغدغه‌ای عمیق همراه بود: یافتن کتاب‌ها، کتیبه‌ها و نسخه‌های پراکنده‌ای که در خلوت کتابخانه‌های شخصی، بقاع متبرکه و گوشه‌های دورافتاده کشور آرام گرفته بودند. او معتقد بود که «دانایی در سراسر جغرافیای فرهنگی ایران پراکنده است و باید با رنج سفر، آن را گردآورد». بیش از ۳۰۰ کتاب و ۳۰۰ مقاله که حاصل ۶۵ سال کوشش بی‌وقفه اوست، گواه میزان شیفتگی او به این رسالت است. او با تمام وجود، یک «خانه‌پدوش کتاب» بود که خانه‌اش را برای همیشه در دل کتاب‌ها برپا کرد. امروز، در عصر انفجار اطلاعات و سردرگمی حاصل از هجوم داده‌ها، میراث ایرج افشار بیش از هر زمان دیگری حیاتی است. در روزگاری که سرعت و پراکندگی رسانه‌های نوین، خطر فراموشی و بی‌اعتباری منابع را تشدید می کند، نیاز به نظام‌مندی، اعتباربخشی و مستندسازی دقیق که جوهر کار افشار بود، خود را مضاعف نشان می دهد. او به ما موهبت که ریشه‌های هر تحقیق بزرگ، در کتابخانه‌های سازمان یافته و فهرست‌های جامع نهفته است؛ میراثی که باید از هجمه روزمرگی حفظ شود. اهدای کتابخانه شخصی گران بهایش به مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی، واپسین و ماندگارترین برگ از زندگی او بود؛ او پس از عمری دوستی و امانت‌داری، گنجینه‌اش را بار دیگر به خانه عمومی سپرد تا چراغ پژوهش هرگز خاموش نماند. یاد و نام افشار، یادآور این رسالت بزرگ است که هرگز نمی توان ملتی را از پای درآورد که چنین پاسداران خستگی ناپذیری برای حافظه مکتوب خود دارد. مدسلسالگی زادروزش، فرصتی است برای ادای دین به مردی که روح خود را در جوهر قلم و کاغذ جاودانه کرد.

۱۶

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

يك كره‌ای خوب يك كره‌ای جهانی است

طرح «یادگیری یک زبان خارجی استراتژیک» در کره جنوبی نمونه‌ای است از تلاش برای تربیت شهروندانی توانمند در تعامل با همه جهان

فرزاد نعمتی

خبرنگار گروه فرهنگ

به‌تازگی Korea Times گزارشی منتشر کرده است که عنوانش برای ما ایرانیان هم امیدبخش است، هم برانگیزنده: «از فارسی به ترکی: چرا جوانان کره‌ای، زبان‌های خارجی کمیاب را یاد می‌گیرند؟» در این گزارش عنوان شده است که در کره جنوبی علاقه به یادگیری آنچه نویسنده گزارش، آنها را «زبان‌های خارجی استراتژیک» نامیده، روبه افزایش است، دهه‌ها رنفر-به‌ویژه افراد ۲۰ تا ۳۰ ساله به دوره‌های آنلاین رایگان و زبان‌هایی مانند اوکرائنی، پرتغالی، فارسی و ترکی دسترسی دارند و از برگزاری این دوره‌ها اظهار خرسندی می‌کنند. لیست زبان‌ها البته منحصر به این چند زبان نیست و در اصل اصطلاح «زبان خارجی استراتژیک»، طبق تعریف قانون کره جنوبی، به ۵۳ زبان اطلاق می‌شود که برای توسعه کشور مهم تلقی شده‌اند. این ۵۳ زبان، در ۵ گروه قرار دارند: ۱۲ زبان در خاورمیانه و آفریقا (از جمله عربی)، ۱۸ زبان اروپایی (نظیر ایتالیایی و یونانی)، ۱۴ زبان در جنوب و جنوب شرقی آسیا (از جمله ویتنامی، تایلندی، هندی)، ۷ زبان اوراسیایی (نظیر ترکی، قزاقی و ازبکی) و دو زبان از آمریکای لاتین (پرتغالی و پرتغالی برزیلی). این زبان‌ها در مراکزی چون دانشگاه دانکوک، دانشگاه مطالعات خارجی بوسان و دانشگاه مطالعات خارجی هانگوک، دوبار در سال تدریس می‌شوند و اگر بخواهیم نام تعدادی دیگر از این زبان‌ها را ذکر کنیم، می‌توان به این موارد اشاره کرد: مغولی، اندونزیایی، مالایی، خمر، لاتوس، میانمار، آذربایجانی، کرواتی، چکی، هلندی، مجارستانی، لهستانی، سوئدی و اوکرائنی. برای نمونه در نیمه دوم سال ۱۳۲۰۲۵، دوره به ۲۵ زبان در دسترس قرار گرفته تا کره‌ای‌ها بتوانند ضمن آشنایی با این زبان‌ها و فروشاندن عطش کنجکاوی‌های شخصی، فرهنگ‌هایی جدید را نیز کشف کنند یا به برنامه سفر، زندگی و کار در خارج از کشور جامه عمل بپوشند. اینها مواردی است که بسیاری از شرکت‌کنندگان در این دوره بدان‌ها اشاره کرده‌اند. برای نمونه مردی ۳۹ ساله و علاقه‌مند به یادگیری زبان‌های پرتغالی، سواحیلی، فارسی، مجارستانی و هلندی، دلیل این تمایل را چنین توضیح داده است: «من معمولاً زبان‌هایی را از کشورهایی که از طریق ادبیات جهان به آنها علاقه‌مند شده‌ام انتخاب می‌کنم. یادگیری زبان‌های جدید فوق العاده لذت‌بخش است. اینها زبان‌هایی نیستند که فرصت‌های زیادی برای یادگیری آنها داشته باشید.»

▼ برنامه «یادگیری یک زبان خارجی استراتژیک»

نهاد اصلی که مسئولیت برگزاری این دوره‌ها را برعهده گرفته است، موسسه ملی آموزش بین‌المللی (NIIED) نام دارد؛ موسسه‌ای اداری تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش کره جنوبی که شش دهه پیش بنیاد گذاشته شد و هدف اصلی خود را پرورش استعداد‌های جهانی تعریف کرد. این موسسه برنامه «یادگیری یک زبان خارجی استراتژیک» خود را نیز در سال ۲۰۲۰ راه‌اندازی کرد تا به کره جنوبی‌ها در توسعه مهارت‌های چندزبانه در دنیای جهانی‌شده کمک کند. از نظر مسئولان این موسسه، چنین برنامه‌ای به توسعه و پرورش منابع انسانی رقابتی کره جنوبی در عصر جهانی‌شدن کمک می‌کند و فراتر از پرورش منابع انسانی متخصص و ارائه فرصت‌های آموزشی متنوع و حرفه‌ای برای افرادی که می‌خواهند زبان‌های خارجی حیاتی را یاد بگیرند، پروژه‌ای در خدمت افزایش قدرت ملی کره جنوبی و نیز حمایت از مراحل رشد فردی تمام افراد بشر نیز خواهد بود. این نکته‌ای است که در آخرین پیام رئیس این موسسه، هان سانگ‌شین نیز دیده می‌شود: «کره به‌عنوان یک قدرت فرهنگی و اقتصادی شناخته‌شده در سطح جهانی ظهور کرده است. مردم در سراسر جهان در حال

یادگیری زبان و فرهنگ کره‌ای هستند. بسیاری از کشورها در حال گسترش مبادلات آموزشی خود با کره هستند. برای برآورده کردن این انتظارات، سازمان ما، نوآوری را در آماده‌سازی برای نسل‌های آینده آغاز خواهد کرد. من متعهد می‌شوم که تمام تلاش خود را برای ارتقای اعتبار NIIED برای کره‌ای‌ها و شهروندان جهانی در سراسر جهان انجام دهم.»

▼ استقبال روزافزون جوان‌های کره‌ای

استقبال گسترده و روزافزون کره‌ای‌ها از این برنامه، حکایت از تشخیص درست NIIED از نگرش شهروندان کره‌ای به کشور خود و جهان دارد. در سال نخست این برنامه ۶۲۷ زبان‌آموز ثبت‌نام کردند اما اینک این تعداد با افزایش ۱۰ برابری به ۶۳۰۹ زبان‌آموز رسیده است. حتی در اولین روز ثبت‌نام برای ترم جاری در یکم سپتامبر، هزاران نفر سعی کردند به تازمانی موسسه دسترسی پیدا کنند که باعث از کار افتادن آن شد. جوانان، مهمترین متقاضیان این دوره‌ها به‌شمار می‌روند و قریب به ۸۰ درصد شرکت‌کنندگان بین ۲۰ تا ۳۰ سال دارند. انگیزه‌های آنها نیز متفاوت است. زبان‌آموزی ۳۰ ساله که در دوره زبان فارسی شرکت کرده است، دلیل این امر را بیشتر با کنجکاوی توضیح داده است: «یادگیری یک زبان جدید به‌معنای یادگیری فرهنگ و طرز فکر آن کشور نیز هست. این بزرگترین شادی است. من قبلاً هرگز در معرض زبان فارسی قرار نگرفته بودم، اما به آن جذب شدم. برای برخی دیگر اما ماجرا جدی‌تر از کنکاش‌های مقطعی است. برای نمونه دانشجوی ۲۹ ساله دارای معلولیت، تحت تأثیر سیستم رفاهی پیشرفته کشور سوئد قرار گرفته و به‌همین دلیل مترصد است پس از یادگیری زبان سوئدی، به آن کشور مهاجرت کند. گاهی نیز عامل جذابیت، فرهنگ عمومی جامع است، مانند زبان‌آموزی که علت تمایل خود به یادگیری زبان‌های پرتغالی و برزیلی را مشاهده «فرهنگ آرام و پر‌دیار» آن کشورها و محاسن زندگی در چنین شرایطی عنوان کرده است.

▼ تلفیق امر ملی با امر جهانی

می‌دانیم که کره‌ای‌ها به‌خصوص در دهه‌های اخیر با صنعت سریال‌سازی، فیلم‌سازی و موسیقی کی‌پاپ خود موفقیت‌های عمده‌ای در سطح فرهنگ جهانی کسب کرده‌اند و کار به آنجا کشیده شده که از اصطلاح موج کره‌ای (Hallyu) برای توصیف نفوذ جهانی فرهنگ کره جنوبی استفاده می‌شود. این امر نه‌فقط در اقتصاد این کشور منعکس شده، بلکه به ارائه تصویری مطلوب از آن نیز انجامیده است. برنامه اشاعه «زبان‌های خارجی استراتژیک» این کشور اما نشان می‌دهد سیاست‌گذاری فرهنگی و آموزشی کره جنوبی، متوجه درهم‌تنیدگی عمیق قدرت ملی و تعامل بین‌المللی با یکدیگر است. به‌بیانی دیگر، برنامه‌ریزان کره‌ای و در اصل شهروندان کره‌ای این نکته را دریافته‌اند که بدون آشنایی عمیق و اتصال معنادار به سایر فرهنگ‌های جاری در جهان، نمی‌توانند حتی به گسترش یک‌طرفه فرهنگ کره‌ای امیدوار باشند. این ذهنیت نمونه‌ای است قابل توجه از تلفیق نگرش‌های بومی محلی با دیدگاه‌های جهان‌وطن و جهانی‌نگر. در این ذهنیت یک کره‌ای در هر آیین، شهروندی جهانی است که می‌تواند با گسترش مرزهای زبانی خود، با مرزهای مختلف در این کره خاکی، طرح تعامل و گفت‌وگو بریزد. هم‌بیاورد و هم‌بیاوموزاند. ازاین‌منظر ازفتنا چنین تجربه‌ای برای ما ایرانیان که در دهه‌های اخیر به‌شدت زیر ضرب سیاست و اقتصاد جهانی بوده‌ایم، می‌تواند مایه تأملی دوباره باشد در معنای چگونگی شهروند این جهانی‌بودن. در چنین تجربه‌ای ایران می‌تواند با اتکا به نقطه‌قوت دیرپا و راهبردی خویش، یعنی فرهنگ غنی و کهن ملی، به‌خصوص ادبیات فارسی، پلی بسازد برای ارتباط با همه جهان. تردیدی نیست که این تعامل بدون به‌مود فضای روابط بین‌المللی کشور نمی‌تواند کامل باشد، اما اندیشیدن بدان در این روزهای دشوار نیز خالی از فایده نخواهد بود.

هفته برندگان نوبل

کشف پایه‌ای فناوری کوانتوم

آکادمی سلطنتی علوم سوئد، دیروز برندگان نوبل فیزیک در سال ۲۰۲۵ را معرفی کرد. دانشمندانی که این جایزه را دریافت کرده‌اند، سه نفرند: جان کلارک، فیزیکدان بریتانیایی مستقر در دانشگاه کالیفرنیا، برکلی، میشل اچ. دژورت، فیزیکدان فرانسوی مستقر در دانشگاه لیل و جان ام. مارتینیس فیزیکدان دانشگاه کالیفرنیا، سانتا باربارا. آکادمی سلطنتی علوم سوئد در بیانیه‌ای درباره برندگان نوبل فیزیک گفته که این سه دانشمند به دلیل «کشف تول‌زنی ماکروسکوپی کوانتومی و کوانتیزسازی انرژی در مدار الکتریکی»، شایسته دریافت جایزه شده‌اند. دانشمند، با همکاری در آزمایشگاه کلارک در برکلی در دهه‌های ۱۹۸۰، مجموعه آزمایش‌های بنیادینی را انجام داده‌اند که به‌طور چشمگیری درک ما از نحوه نمایش پدیده‌های کوانتومی در مقیاس‌های بزرگ‌تر از اتم افزایش داده و پایه‌های نسل بعدی فناوری‌های کوانتومی را بنا نهاده است. در حقیقت کشف این سه دانشمند بر پدیده محوری «مکانیک کوانتومی ماکروسکوپی» متمرکز است. آن‌ها نشان دادند که در یک مدار الکتریکی ابررسانا، جریان‌ی از الکترون‌ها می‌تواند از سد عایق بین دو ابررسانا عبور کند؛ حتی بدون داشتن انرژی کافی برای عبور. این پدیده مثل معادل این است که یک توپ از داخل دیوار آجری عبور کند. این آزمایش‌ها اثبات کرد که پدیده‌های کوانتومی که قبلاً به ذرات زیراتمی محدود می‌شدند، می‌توانند در یک سیستم الکتریکی به اندازه کافی بزرگ مشاهده شوند. کلارک، دووره و مارتینیز همچنین اثبات کردند که سطوح انرژی در مدار الکتریکی آن‌ها کوانتیزه (کوانتومی شده) است؛ به این معنی که مدار فقط می‌تواند انرژی را در مقادیر گسسته جذب یا منتشر کند. این رفتار، قانون بنیادین کوانتوم است که در مقیاس ماکروسکوپی در یک مدار ساخته‌شده توسط انسان مشاهده شد. کشف‌های برندگان نوبل فیزیک ۲۰۲۵ زمینه‌اربرای توسعه تراشه‌های کوانتومی فراهم کرده است. درواقع این تراشه‌ها زیربنای یکی از پلنفرم‌های اصلی در ساخت کیوبیت‌های ابررسانا است. این کیوبیت‌ها واحدهای اصلی پردازش در کامپیوترهای کوانتومی‌اند. این کار در نهایت به خلق ابزارهایی منجر می‌شود که می‌توانند مسائلی را حل کنند که برای قدرتمندترین سوپرکامپیوترهای کلاسیک امروزی غیر قابل دسترس هستند. جایزه نوبل فیزیک اغلب به‌عنوان مهم‌ترین جایزه نوبل تلقی می‌شود که به دلایلی اهمیت زیادی دارند. این جایزه تحقیقاتی که به‌تغییر بنیادین درک ما از جهان هستی منجر می‌شود تأیید و ترویج می‌کند. از سوی دیگر، کشفیات نوبلیست‌های فیزیک به‌طور مستقیم با توسعه نسل‌های مختلف فناوری مرتبط است. برای مثال بسیاری از کشف‌های فیزیک بنیادین مانند کشف‌های مربوط به الکترومغناطیس، هسته اتم و کوانتوم زیربنای فناوری‌های دیجیتال مدرن به‌خصوص در صنعت نیمه‌هادی و تراشه‌سازی، لیزرها، پزشکی هسته‌ای تبدیل می‌شوند. جایزه نوبل فیزیک، پیوند بین علم پایه و پیشرفت‌های فناوری‌ها را برجسته می‌کند. در ۱۲۳ سال گذشته، به‌جز شش سال، جایزه نوبل فیزیک ۱۲۰ بار به ۲۲۶ دانشمند اهدا شده است. بیشترین الگو، تقسیم جایزه میان دو فیزیکدان بوده (۴۹ بار)، در حالی که ۳۴ بار سه‌سفر ۴۷ بار تنها یک‌نفر آن را دریافت کرده‌اند. ویلیام لورنس براگ در ۲۵ سالگی جوان‌ترین برنده این جایزه شد که آن را با پدرش شریک بود؛ در مقابل، آرتور اشکین در ۹۶ سالگی، کپنسل‌ترین برنده لقب گرفت. جان باردین، مخترع ترانزیستور، تئودرفی است که دو بار نوبل فیزیک گرفته است. تاکنون پنج زن برنده این جایزه بوده‌اند؛ از ماری کوری در ۱۹۰۳ تا آن لویلیه در ۲۰۲۳. در این میان ماری کوری نیز نخستین زنی است که نوبل فیزیک را گرفته است. او تنها انسانی است که در دو رشته علمی متفاوت، فیزیک و شیمی، برنده نوبل شده است.

تاریخ

افتتاح برج میلاد

۱۶ مهرماه ۱۳۸۷، برج میلاد با حضور نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شورای اسلامی شهر تهران و محمدباقر قالیباف شهردار تهران، با شعار «آسمان نزدیک است» گشایش یافت. این برج با ارتفاع ۴۳۵ متر و ۱۸ طبقه ۶) طبقه در قسمت پایینی و ۱۲ طبقه در قسمت انتهایی بلندترین برج ایران، ششمین برج بلندمخابراتی جهان و بیست و چهارمین سازه بلندنامتکی جهان محسوب می‌شود و با ۱۳ هزار متر زیربنا از نظر وسعت کاربری سازه رأس برج، در میان تمام برج‌های مخابراتی دنیا، مقام نخست را دارد. این برج به‌درخواست صداوسیما و مخابرات سال ۱۳۷۰ که هنوز تکنولوژی به حد امروز نرسیده بود مطرح شد و شهرداری به‌عنوان نصاب تهران با این طرح موافقت کرد و در پایان سال ۱۳۷۲، محل کنونی از میان ۱۷ نقطه پیشنهادی ساخت آن برگزیده شد. ساخت این برج در دی‌ماه ۱۳۷۶ پس از سه‌سال مطالعات شناخت و امکان‌سنجی در دوره شهرداری غلامحسین کرباسچی، کلنگ ساخت آن بر زمین خورد. و پس از ۱۱ سال این پروژه به اتمام رسید. طرح و معمار برج میلاد، محمدرضا حافظی، یکی از برترین معماران ایران و سازنده آن شرکت بلندی‌پا است. انتخاب نام میلاد برای این برج به مناسبت یکصمین سالگرد تولد امام خمینی (ره) بوده است.